

Dr. Girayalp Karakuş - Taşra Solculuğunun Pasifliği Üzerine

Görsel: Emperyalizmin kiblesi ABD’de, taşralı işçileri hor görmek için kullanılan “redneck” lakabının kökeni olan al yakalı işçiler

1980 Darbesinin temel olarak hedef aldığı politik hareket “sol” olmuştur. 70’li yıllarda kitleselleşen sol hareket darbe sonrası giderek güç kaybetmiş ve pasivize olmuştur. Hal böyle iken geçmişten günümüze değin metropollerde solculuk yapmak taşrada solculuk yapmaktan her daim kolay olmuş zira metropollerde solcuların tartışabilecekleri, sosyalleşebilecekleri imkânlar taşraya göre daha fazladır. Anadolu’da solcu bir genç olmak muhafazakâr aileler için utanılan bir şeydir. Hatta ihanet olarak görenler bile vardır. Uzaktan bir örnek vermeye gerek yok, kendi ailemden biliyorum bu duyguyu. Taşrada üniversite ortamında bile insanların sizi dışlayıcı tavırlarını hissedersiniz. Sanki sıradan bir insan değilsiniz de uzaydan gelmiş gibi bakarlar. Okumuş, entelektüel gördüğümüz taşra akademisyenlerinde bile bunu gözlemleyebilirsiniz. Okumuşu bunu yaparsa cahili ne yapmaz siz tahmin edin...

Baskıcı bir ortamda yetişen taşra solcusu korkak olur, beladan ve risk almaktan kaçınır. Çünkü komünist ve terörist damgası yemek istemez. Halbuki olduğu gibi davranırsa taşra solcuları bir süre sonra insanların onları kanıksamaları daha kolay olabilir. Taşradaki sol dernek, sendika ve partiler ürkektir. Geleneksel dokuyla iç içedirler. Aslında onlar da bir bakıma metropol solcularına göre muhafazakârdır. Taşra solcusu daha çok işin ekonomik yönüyle ilgilenir. Toplumun dönüşümü konusunda politik değildir. Taşradaki sol sivil

toplum örgütlerinde insanları yarı yolda bırakma daha fazla olur çünkü toplumsal baskıdan çekindikleri için sivrilen kişilerin arkasında durmaya çekinirler. Metropol ise taşra gibi değildir. Daha dayanışmacı ve cesurdurlar. Özgüvenleri vardır. Sürekli dışlanan ve baskılanan taşra solcusunun psikolojisinde kompleksli bir yapı da vardır.

Taşra solcusu olmak sanki belli bir inanç grubuna (Alevi) ve etnik kökene (Kürt) özgü bir kavrayış olarak algılanmaktadır. Karadeniz ve İç Anadolu bölgelerinde azınlık da olsa Sünni ve Türk kökenden gelen taşra solcuları da vardır. Ancak bu tip solcular sürekli olarak toplum tarafından damgalanan kişiler oldukları için sinmişlerdir. Metropolün verdiği özgürlükçü hava taşrada yoktur. Taşrada herkes birbirini bir şekilde tanıdığı için sağ ve sol gruplar arasında diyalog da vardır. Düzeni bozacak sivri kişiler her iki kesim tarafından da hoş görülmez ve dışlanır. Genellikle sağ kesim devlet desteğini arkasına aldığı için Anadolu'da onların borusu öter. Taşra solcusu bu durumda sinik vaziyettedir. Reaksiyoer bir davranış içerisinde bulunmaya korkar. Sosyolojik olarak taşra solcusunun mücadele metotları da muhafazakârdır. Metropol solcusunun yaptığı grev, iş yavaşlatma, açlık grevi gibi metotları taşrada yapmaya cesaret edemez. Son tahlilde birinci kategorimizde metropol solcusu daha profesyonel ve örgütlü iken, ikinci kategorimizde taşra solcusu bireysel mücadele etmek zorundadır dolayısıyla yalnız kalmaya mahkumdur. Yapabilecekleri de sınırlı denilebilir.

İşte çabamız, bu döngüyü kırmak içindir.

Dr. Öğretim Görevlisi Girayalp Karakuş